

GAZETĂ TRANSILVANIEI.

Gazetă ese de 2 ori: Joi'a si Duminec'a, Foi'a, candu condeedu ajutoriale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe $\frac{1}{4}$ 3 fl. v. a. Tieri esterne 12 fl. v. a. pe unu anu său $\frac{2}{3}$ galbini mon. sunatòria.

Anulu XXXVI.

Se prenumera la poste c. si r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Tacs'a timbrala a 30 cr. de fiacare publicare.

Nr. 49.

Brasovu 6 Iuliu 24 Iuniu

1873.

Brasovu 5 Iuliu n. 1873.

Una multime de veneratori, fii sufletesci ai în Domnul repausatului archiereu

Andreiu br. de **Siaguna**,

confugira, incalcandu trenulu, spre a-si face deto'ra catra gelitulu repausatu archipastorius alu seu, cu tributulu ultimului onoru la petrecerea remasitie-lor la mormentu, cas'a eternitatii.

Acesta immortare solenna se facu in 2 Iuliu, dupa vointia repausatului depusa in testamentu, care dispune, că corpulu repausatu se se imbrace cu unu vestmentu simplu monachale, care lu portase că calugaru, facia acoperita cu unu velu.

Totu dupa ordonarea testamentaria conductulu la ultim'a petrecere se duse din strat'a macelarilor preste piacia, strat'a Cisnadiei pana la magazinulu erarieale, de unde apoi se se duca la Resinari, asiedanduse la beseric'a din Resinari, alesulu culcusiu eternu alu repausatului.

Exemplu de simpla smerenia fu acesta ordonare testamentaria, pe care o lasa repausatulu la finea vietii pentru fii sei sufletesci, tragundule cu acesta luarea aminte, ca viati'a omenesca trebuie astfelui intocmita, că se nu se lasa prada desiertelor, nimicitorieloru spese nebunesci, ci golu amu esitu din pantecetele mamei nostre, goli se ne intorcemu, in pamantulu din care amu esitu.

Ordinea conductului fu:

- a) Unu clericu in negru cu o cruce negra inainte
- b) Clericii cate 4 cu pedagogii seminariali si professorii
- c) Poporulu gr. or. cate 4
- d) Crucea mormentale dusa de unu clericu imbracatu in negru
- e) Chorulu cantaretilor
- f) Doi clerici cu luminari
- g) Spiritualulu P. Germanu monachu că ingropatoriu singuru
- i) Carulu cu corpulu mortului
- k) Personalul consistoriului archidiecesanu si ospetii dupa categoriele loru.

In astefelui de ordine se procese. Er' in Resinari, dupa immormentare se dode o masa mare la petrecutori.

Doliulu a fostu si este mare pentru acestu archipastorius. „T. R.“ lu delineaza asia:

„Doliulu.

Resedintia metropolitana este inves-tita in doliu, o flamura colosală negra pre langa acestea falafa pre deasupr'a edificiului; totu asia dea-supr'a Seminariului si casei parochiali din cetate.

Sibiul este in doliu, pentru ca clopotele dela besericile tuturor confesiunilor vestescu per-derea marelui barbatu.

Archidiecesa este in doliu, ea si tramite spontaneu din partile cele mai departate delegatii cari se depuna tributulu de lacrimi pre celu mai scumpu mormentu alu ei; dela Brasovu si din tiera Barsei sosesc unu trenu separatu.

Provinci'a metropolitana este in doliu, ca-ci deja de pre acumu vedemu pre representatii spontanei ai episcopielor tienatorie de metropolia sosindu că se impreuna durerea animei loru si la-cremile cu cele ale archidiecesanilor.

Si ore se nu fia causa pentru doliu, candu noi scimu si o vedemu la totu pasulu in operele sele

diverse, ca acela pre carele 'lu jelimu cu totii a sacrificatu vieti'a sa intréga pentru inaintare si progresu in tote directiunile.

Condeiu nostru este pre debile si durerea nostra pentru perdere este pre apasatoria, pentru de a potea descrie si numai in parte meritele cari suntu totu atatea bunatati pentru romani gr. or. pentru romani, pentru tronu si patri'a in genere.

Istoria imperiului chiaru, si mai multu va veni o di candu istoria generale va da cu drepta recunoscinta loculu cuvenit geniului, carele a resemanatu principiile cele mai mari, ce impreuna binele cu sublimulu, principiile, cari suntu inscrise pre standardele tuturor poporului petrunse de adeverata civilisatiune.

Cine nu ar' plange déra la mormentulu unui barbatu asia mare!

Doliulu celu generalu este justificatu de ajunsu. Incheiamu pentru acum cu aceste puciene cu-vinte, incredintia ca nisuintile nostre ale romanilor preste totu, si recunoscinta concitatienilor patriei nostre, voru continua nu prin cuvinte, déra prin fapte glorificarea activitatiei nemuritorului Andreiu!"

Afara de episcopi si metrop. Moldaviei Calinicu, mai aratara condurerea s'a prin telegrame:

Primulu maresialu de curte pr. Hohenlohe in 2 Iuniu, catra consistoriulu archiep. asia:

"Amu adusu la Preinalta cunosecantia a Maiestatei Sélé trecerea din vietia a Escentiei Sélé Archiepiscopului si Metropolitului Baronu de Siaguna. Maiestatea Sa a compatimitu forte adencu perderea acestui barbatu distinsu si pre meritatu si s'a indurat pre gratiosu a-mi demanda a es-prime consistoriului archiepiscopescu Pre inalt'a compatisire."

Apoi ministru presied. Szlávy cu datu 29 Iuniu asia:

"Cu profunda consternatiune amu primitu sci-reia intristatore despre perderea, ce o sufere nem-diulocitu beseric'a greco-orientale romana si mediulocitu patri'a prin mórtea Metropolitului Baronu de Siaguna.

Cá respunsu la notificarea Illustratii Tale — potu da numai expresiune acelu simtiu durosu, ce a sternit acesta neasceptata scire in mine si in socii mei ministrii."

Consistoriulu archidiecesanu catra cleru si potoru a ordonatu in onoreea repausatului acestu:

1. In tote besericile din archidiecesa nostra se va seversi in cea d'antaiu Dumineca dupa primirea acestui circulariu parastasu serbatorescu pentru odichn'a sufletului adormitului intru Domnulu, la care parastasu dupa tragerea clopotelor va asista totu clerulu si poporulu nostru credinciosu.;

2. Parastasulu acesta se va repeti mercuri in 25 Iuliu a. c., că la diu'a 40 a adormirei; care unde acesta n'ar' fi cu potintia, se va stramutá pre Duminec'a venitóre;

3. Alu treilea parastasulu se va face, totu dupa ordinea de mai susu, Dumineca in 16 Decembre a. c., că la diu'a, in carea se plinesce o jumetate de anu dela diu'a reposarei;

4. In fine alu patrulea parastasulu se va face in 16 Iuniu 1874, că diu'a aniversaria a adormiri veneratului nostru reposatu.

5. Pana candu sub scutulu celui Preinaltu se va intregi veduvitulu scaunu archiepiscopescu, se

voru ceti la tote SS. Liturgii ecteniele mortiloru, pentru odichn'a sufletului repausatului robului lui Dumnedieu Archiepiscopului si Metropolitului nostru Andreiu," si scaunulu archierescu — pre unde este in beserică asemenea scaunu — se va tine acoperit in velu negru de doliu.

6. In loculu Archiepiscopului si Metropolitului in ecteniele pentru cei vii se voru pomeni "Prasantii nostri Patriarchi de in tota lumea."

Se mai tramitemu dupa repausatulu archiereu gr. or. tote suspinele reveritorilor lui improspetan-dune: Se i fia tieren'a usiora si memori'a eterna!

Aici in Brasovu se serbeaza parastasu solanelu pentru sufletulu repausatului arch. Andreiu br. de Siaguna, mane la $9\frac{1}{2}$ ore in beseric'a S. Nicolae in suburbiiu de susu, la care suntu invitati toti reveritorii repausatului.

Brasovu in 3/7 1873.

Domnule Redactoru!

Venerabilulu D-tale corespondete, din nr. 42 alu "Gazetei," dice despre corespondentia a "dela congressulu archidiecesanu din Blasiu," cumca aceea remane fora procesele verbali forte defectuosa. Spre a suplenti acestu defectu, amu onoreea, a ve impartasi cu copi'a acestor procese. De si despre protocolele aceste inca se poate dice, ca suntu fora de acusulele loru in parte defectuose, eu credu totusi ca si pana atunci, candu se voru publica din partea ven. consistoriu metropolitanu tote actele congressului, veti face unu servitul placutu lectorilor "Gazetei," publicandu si numai protocolele.

Alu D-tale stimatoriu

Iosifu Popu
unulu din not. congressului.

Protocolulu

siedintiei I. a congressului archidiecesanu gr. c. alu Albei-Iulie si Fagarasiului, convocatu la Blasiu pre 1 Iun. a. c. in trebile scolare archidiecesane prin cerculariu metrop. din 18 Martiu 1873 nr. 805, alaturat sub A).

1. Conformu programei stabilite de catra consistoriulu archidiecesanu si alaturate sub B), in 1 Iuniu la $8\frac{1}{2}$ ore demaneti'a, celebranduse in beseric'a metrop. sant'a liturgia, pontificata de metropolitanu cu asistentia a mai multi preuti din gremiu si din afara, si fiendu de facia membrui congressului cu alti pre numerosi fideli, la finea cultului divinu in soliulu, adeca dinaintea iconostasului catedralei se adaptă més'a pentru deschiderea congressului, si Exc. Sa p. metropolitanu ocupandu-si scaunulu presidiale rosti unu meduosu cuventu de deschidere, ascultatu de catra membrui congressului cu viua placere si interesare si la fine acclamatu cu vivacitate. — In cuvantarea laudata metropolitanu-presedinte inainte de tote -si respica sentimentele de bucuria, ca-ce intr'unu obiectu asiatic de momentosu vede coadunati atati barbati straluciti ai besericiei si natiunei, caroru le multumesce pentru promitudinea, cu carea la vacea chiamatoria a archipastorului grabira a convenit. In tempulu prezente e recunoscutu, dice, ca interesele spirituali-intelectuali ale omenimii suntu strinsu legate de florirea invetiamentului poporale; scola merita lucrare din partea toturor amicilor poporului. In speciale la noi romanii gr. cat. scola e destinata

se ne apere nu numai confesionalitatea, ci chiar si interesele nationali. De acea ne spune si enumera numerosele emanatii offisiile din partea ordinariatului asestui-a, dela suirea sa pre tronul metrop., ca totu atate tentative pentru redicarea scolelor noastre si pastrarea confesionalitatii lor. In acelasi causa vitale pentru noi se conchiamă si congressulu presinte, carele, dupa ce siese reprezentari facute la locurile mai inalte pentru tineretii multu-doritului congressu a tota provinci'a noastra metrop., dorere, pana acum n'avura succesu, nu poate fi dificultat. Tem'a, ce acestu congressu are de asta data se resolvăsca, e forte momentosă si urgente, de acea p. metropolitu -i sustine spre pertractare unu proiectu de organisatiune scolară deja prestatu. Resolvirea fericita a problemei, ce ne sta inainte, si preste totu priirea nouei institutiuni a congressului depinde, dupa Ddieu induratul, dela atati barbati distinsi prin eruditii si alte calitati eminenti; deci spera succesulu celu mai imbucuratoriu; numai se ne apucam de lucru cu zel, devotamentu, constantia si prudentia. — Cu aceste dechiara congressulu deschis.

Numai decatu luandu cuventul membrulu G. Baritiu, intr'una cuventare intrerupta de mai multe vivate entuziastice, da expresiune sentimentelor, ce in acestu momentu de bucuria implu animale celor adunati, dechiarandu, ca atatu din cerculariul convocatoriu, catu si din cuventul de deschidere s'a convinsu despre bunele si parintescile intențiuni ale Exc. sale pentru redicarea scolelor noastre confessionali, cari suntu totu odata si nationali. A auditu inse si observatu cu dorere si acea, ca scolele noastre, prelanga tote estraordinarie fatigie ale clerului, in mare parte pana acumu nu satisfac cerintielor. Dificultatile si piedecile, cari au statu in calea progressarei scolelor noastre, le amu sentitii si noi; un'a inse sta: ca nemica nu ne impiedeca a pune cu tote aceste si de aici incolo tote fatigiele intru inflorirea loru; si acel'sta cu atatu mai vertosu, fiindu dela prosperarea scolelor noastre depinde intre impregiurările noastre locali si sociali de adi chiaru si esistentia besericiei rom. gr. cat.; ca-ce deca va fi flic'a junghia, ce va face mam'a?! Promite mai departe colucrarea membrilor cea mai sincera la resolvirea fericita a acestei probleme ponderose, asecurandu, cumca Exc. Sa se va convinge, ca nu s'a insielatu, punendu-si increderea in noi, si in speciale chiamandu si pe laici la cooperare in affacerile esterne ale besericiei. Cu acel'sta se previne unu mare, celu mai mare pericol, ce ameninta in presinte besericia si religiunea, si acel'sta e indiferentismul religiunariu. Acest'a se produse mare parte si prin eschiderea mai totale a laicilor dela participarea la affacerile constitutionali ale besericiei, prin ce se redicase unu pariete de ghiacia intre cleru si poporu. Acest'a acumu derimanduse, vorbitoriu promite in numele membrilor mireni inaintea altariului, ca voru ajută sinceru delungarea pericolului, indiferentismul religiosu combatandu-lu cu totii din tote poterile.

2. P. metropolitu-presedinte conformu punctului 3 alu programei propune inainte de tote a se alege notarii provizori ai congressului, si anume dupa proportiunea membrilor clericali catra lumeni, a se alege unu notariu din sinulu clerului, doi dintre lumeni. La candidarea facuta prin presedinte:

se alegu prin acclamatiune profes. Dr. Greg. Silasi din partea besericésca, er' dd. jude reg. Iosif Popu si advacatu Ar. Densusianu din partea civila.

3. Punenduse la ordine alegerea comisiunei verificatorie, presedentele propune alegerea a 12 membri prin votare secreta; cu tote aceste mai multi din cei de facia opinandu, ca ar' fi destui si 6, cari se se aléga prin acclamatiune si totu in prememorata proportione, la propunerea presidiului

se alegu prin acclamatiune de membri ai comisiunei verificatorie dd. G. Baritiu, Iosif Hosszú, Vasiliu Duc'a, Vasiliu Moldovanu, Alesand. Micu si Ioane Rusu; langa cari la propunerea presidiului si

cu consensulu congressului se adauge din partea capitului cu votu consultativu d. canonicu Constantin Papfalvi.

4. Cu aceste siestint'a se incheia, si siestint'a II se defige pre mane-di la 9 antemeridiane.

Incheiatu si subscrisu D. c. m. s.

Dela expositiunea universala.

Vien'a, 29 Iuniu. De candu me aflu in caleorii venindu si mergandu, nu am datu nicairi preste diarie romanesci, care in tieri straine si asia sunsu rare ca si corbii cei albi; de aceea lipsindu-mi cu totu lectur'a romanescă, nu potu se sciudéca, si pana in ce mesura ii va fi pasandu diaristicei noastre si publicului nostru romanescu de expositiunea universale dela Vien'a. Eu unulu asu-sinti adeverata dorere sufletescă, déca mi s'ar' spune, ca romanilor nu le pasa de aceasta expositiune acumă, candu ea ajunse a fi obiectu nu numai de admirare universale, ci si de scola uiversala pentru omenimea intréga intru tota poterea cuventului. Sciu si vediu bine, ca vinu la Vien'a mii si dieci de mii de oameni numai din curiositate fe-meiesca, numai ca se -si arance banii pe drumu si pe la ospetarii; mi se pare inse ca totu este mai mare numerulu acelora, carii merg la Vien'a si la expositiune pentru ca se invetie, se se folosesc de productele spiritului omenescu pe venitoriu, atatu in interessulu propriu, catu si in alu patriei si alu natiunei. Nu este classe de oameni, nu e vocatiune omenescă, nu e individu si poporu, care se nu aiba a invetia mii de lucruri bune dela expositiunea aceasta. Se nu credia cumva cineva, ca in aceasta expositiune ar' fi representate numai ramurile industriei superioare, la care inca nu ar' ajunge nasculu nostru. Dér' tocma se fia asia, romanii se mérge si se védia, cumu voru fi ei subjugati mai curendu, déca nu se voru destupti, déca nu -si voru reculege si concentra inteleptiesce tote poterile loru in aceasta lupta pentru existentia. Inse nu este asia, ci in aceasta expositiune affi totu, incepandu de susu, dela tunulu celu formidabile alu lui Krupp de 36,600 kilogramme *) cu granate de 296 kil. pana diosu la cele mai ticaloșe cutiete tieganesci, dela metasari'a de 10 fl. pana la opinc'a primitiva a celui mai saracu tieranu din Transilvani'a si Bucovina.

Dupa mene, de ar' veni successivi din totu co-prinsulu Romaniei vreo cinci-dieci de mii de persoane spre a invetia cate ceva, acest'a ar' fi unu numeru forte moderat.

Tramiteti, déca-i aveti, dieci mii de agricultori, carii sciu si ceva carte, ca se védia cu ochii loru folosele practice ale scientiei si ale scolelor de agronomia, se se preamble prin vastele sale, pe unde suntu asiediate mille de unelte de agricultura adunate din mai multe tieri, se cunosc granatiele si totu felul de sementie si produse economice venite din tote lumea, se tréca pe la grajduri, se védia cumu trebue se fia locuinta vitelor do-mestice ale aceloru amice si nutritorie credentiose ale omului, se cunosc acele soiuri de vaci, alu caroru corpu cumpanscă cate 8 pana 11 cantarie (centenarii) si care dau lapte bunu pe fiacare di, dela 5—6 8 pana la cate dieci cupe, dupa aceea se tréca pela casele tieranesci (satesci), de care s'au facutu mai multe in Prater, ca se affe, cumu edifica si cumu locuescu agricultorii in alte tieri ale imperiului, in fine se intre d. e. in pavilionul principelui Schwarzenberg, pentru ca se cunosc de aproape resultatele bunei si prudentei conduceri economice in proprietatile cele mari, cumu cineva poate se -si prefaca proprietatea sa, fia aceea ori catu de mare, in adeverata gradina.

Veti fi vediutu din diariele nemtiesci, ca scolele, ca instructiunea publica preste totu este reprezentata minunata in expositiune, si ca din acé-

sta causa voru veni pe tempulu vacatiunei mai multe sute de docenti si professori, pentru ca se védia scolele si se studiedie apparatele, collectiunile diverse si metodele. Din partea Romaniei suntu aici dd. Val. Boerescu ca ministru venit u M. Sa Domnulu tieri si Costa-foru ca agentu diplomaticu, ambii fosti directori, ambii professori. Nu me indoiescu, ca acesti domni voru indemnă cu totuadensu, ca din Romani'a se merge catu mai multi professori si docenti la expositiune. In alte tieri s'au votatu docentilor si multoru professori subveniuni, adeca bani de drumu si de intrentiune, pentru ca se poate merge la Vien'a cu insarcinare speciale de a se ocupa de totu ce voru vedea acolo expusu relative la invetiamant. Diece dile de petrecere pe locu in Vien'a este celu mai scurtu terminu, care li s'a prefisptu, altor'a li s'a datu si cate patru septemani.

Se faca ori-cum voru sci gimnasiele, pedagogiile, scolele normali romanesci din Transilvani'a si Ungari'a, se -si tramita si ele cate unu reprezentante, dintre membrii cei mai destupti si cei mai zlosi, se le scotia de undeva bani de drumu si cate 4—5 fl. de intrentiune pe di. Cu atata se potu ajunge, déca nu voru vrea se manance pe la ospeltele mari. Quartirele nicidecumu nu suntu asia scumpe, precum la inceputu se temuse lumea cu totu dreptulu. In case private se afla destule camere cu cate 1 fl. pe di, er' in unele potu siestate duoi insi. Dér' se nu mérge nici unulu, buna-ora ca cei duoi popi unguresci de deunadi, unulu cu perulu velvoiu, nepepenetu cine scie de candu si altulu cu caputulu unsuros si petatu preste totu; er' elegantia de leusioru, de coconasiu scosu din ceteia inca nu se cere dela nimeni, pentruca intr'unu millionu de suflete nu-lu dore capulu pe nimeni de mod'a ta.

Recomandu, ca cei carii voru veni de pe la noi, se -si castige mai antaiu una imagine generale a expositiunei, spre care scopu voru avea se mérge celu pucinu trei dile, inse nu una dupa alta, ci d. e. adou'a di se -si védia de alte lucruri, ca-ci altmentrea prea te ametiesci. Dupa aceea se se arunce pe specialitatile pentru care va fi venit u anume. Inse nici unui romanu nu-i va fi permis u trece usioru preste expositiunea Romaniei si a Ungariei, acestea se le studiedie inadensu, er' anume la Ungari'a in partea de laturi in drept'a se caute mic'a expositiune ethnografica, unde va afla manufacturerele maghiarilor, croatilor, slavonilor, romanilor. O ce saracia! Anume de partea romanescă pare ca si-a batutu cineva jocu inadensu. Saracu poporu orfanu, batutu de Ddieu pentru pecatele tale si ale strabunilor tei. Mic'a expositiune facuta in Brasovu 1862 la initiativ'a lui Baritiu a fostu de diece ori mai bogata si mai frumosă, decatu aceasta ethnografica romanescă facuta de nu sciu cine ca din partea Ungariei. Tocma asia este si cu cas'a tieranescă romanescă, cea mai saraca din tote. Acea casa reprezinta locuitori din partile Oravitiei, facuta de lemn, ca mai tote celelalte dela expositiune, prea bune, inse de ce asia golana inlaintru? Déca romanii n'au in casele loru nici macaru óle, castróle (blide), farfurii (talere), canne, cuiere incarcate cu tiseturi, ladi pline de pensa si de vestimente, ciubara, bote (donitie), albii (coveti, molde), crinte si multime de unelte agro-nomice? Ce bajocura! Mai bine nu era de locu, de catu casa atatu de golana.

Din expositiunile orientali, inca se ne facem studiu inadensu, ca se vedem pana incat su temu orientali si pana unde occidentali.

Multime de diarie straine au aici corespondenti speciali, au si cele din Bucuresci?

—...

Mediasiu 12/5 1873.

(Capetu).

Amu disu, ca noi inca amu cetitu pan'acuma de baluri date pentru scopuri filantropice, d'er' nu amu aflatu niciari, ca spesele se fia trecutu tare preste o tertialitate a venitului de intrare, precandu

*) 1 kil. = 2 1/2 de vama.

la balulu din Mediasiu din 11 parti ale venitului de intrare mai multu de catu 10 parti s'a absorbitu prin spesele balului si numai a 11 parte cu **48 fl. 68 cr.** v. a. s'a potutu mantui in folosulu asociatiunei filantropice. —

Aceste aserari ale nóstre suntu drepte si in parte dovedite cu ajutoriul matematicei pre carea noi o presupunem, ca o scia si on. comit. arang. din Mediasiu. —

Dovedimu aceste aserari ale nóstre tocma si cu resultatulu altoru intruniri cu dantiu spre scopuri filantropice. —

Si anume amintim balulu iuvenitorilor brañeni tienutu in 14/26 Ianuariu in favorulu „fondul scolarilor seraci,” pentru care s'a spesatu numai **47 fl. 37 cr.** v. a. si nu **160 fl. 32 cr.** v. a. — Vedi „Teleg. Romanu” nr. 26 ex 1873. —

Pentru balulu tienutu in 8 Fauru 1873 in Blasiu „spre ajutorirea fondului pentru scolari meseri in casu de morbu” din sum'a venitului s'a spesatu numai **62 fl. 21 cr.** v. a. si nu **160 fl. 32 cr.** v. a. — Vedi nr. 33 din „Gazet'a Transilvaniei” ex 1873. —

Despre balulu din Brasiovu acum nu mai vedemu socoteli, că mai de multu, candu se specifică tóte spesele si remanea si cate 2—360 fl. pentru fond; care e acum caus'a, nu scimus, dér' dorim a sci. —

Se ne créda inse on. comitetu arang. din Mediasiu, ca participatorii activi la acestea dóue intruniri cu dantiu spre scopuri filantropice, nu vor fi jocatu in siuri, unde chingile voru fi servitu de decoratiuni, paiele de orduri la cotilonu si puzdariile de luminatiune, ci tóte voru fi fostu corespondiente scopului. — Unu balu spre exemplu datu in Blasiu cu alu nostru din Mediasiu pusu in comparatiune abuna séma, că celu din Mediasiu va poté fi socotit de nu ceva mai multu. — Balu din estu anu din Blasiu a consumatu in spese **62 fl. 21 cr.** v. a. si celu din Mediasiu **160 fl. 32 cr.** v. a. — Va se dica celu din Mediasiu au spesatu fora **2 fl. 100 fl.** v. a. mai multu decat u celu din Blasiu spre scopu filantropicu, pote „ad majorem dei gloriam,” ca-ce noi neci acumu nu potem pretui destulu sentiulu de crutiare alu on. comit. arang. din Mediasiu. —

Credemu, ca ratiotiniulu documentatu asiá va suná, dupa cumu este publicatu, dér' se scia on. comit. arang., ca noi nu suntemu obligati a merge la dlu cassariu Buczia se ne convingemu despre singuratecele positiuni, că la urma s'o patim dora si noi, precum amu auditu in dilele trecute dela unu amicu, ca o patise; publice on. comit. arang. ratiocinulu din firu in Peru, că se vedemu, unde este data sum'a de 160 fl. 32 cr. v. a. — Noi suntemu adeverati sprijintori ai acestei reuniuni, ce amu doveditui pri sprijinirea scopului celui nobilu alu institutului nostru, si nu ne aflam indemnati, din mai multe considerante noua cunoscute, a ne dà numele afara, ca-ci noi ne amu tienutu de obiectu si nu ne amu lasatu la persoane. — De cumva on. comitetu se afia vatematu, faca pasii de lipsa si apoi ne vomu intalni in persóna la judecata nostra criminala. —

Judecene acum'a on. publicu, ca noi suntemu cu cugete negre, déca ne amu luatu libertate a redicá unu cuventu in favorulu progresarii institutiunilor nóstre filantropice, ca noi suntemu obscuri si avemu obscura tendintia filantropica? —

Acestea titulaturi noua atribuite fora resonu le respingemu cu indignatiune dela noi. — Noi nu amu invinuitu pre nime de defraudatori, ci amu aratatu numai, ca s'ar' fi potutu mai multu crutiá pentru filantropicul nostru, si de aceea suntemu adeverati amici ai acestei reuniuni si de consideratiunile acestui comitetu, pre care i le retriuim, nu ne pasa atat'a, ca scimus, ca nu on. com. este chiamatu si indrepatit u ne judecă si osandi la atari polecre triviali si dejositorie de numele si caracterulu nostru nepetatu. —

Tie-sile pre acestea pentru sine cai voru trebuí cu alta ocasiune, pote in sinulu seu propriu. —

In finea corespondentii nóstre amu disu:

„Acestea reflecziuni modeste le amu considerat a le face in interesulu propriu alu reuniunei nóstre fora cugetu ascunsu séu vr'o resvera secreta, fora a ne atinge de onestitatea comit. arang., care au seceratu deja general'a nostra multiumita penrru activitatea lui estraordinaria desvoltata, cu atata promptitudine, incatu publice constatamu, ca-si au

castigatu altumentrenea pre deplau tota in crederea nostra, urandule unu „se traesca la multi ani.”

acela care scote din aceste cuvinte drepte si seriose, invinuiru si batjocuri merita a fi parlitu cu puzdariile, despre care dispune on. com., si merita sei strigam si noi unu „Pereatu.”

„i i demu”

DISCURSULU

tienutu la inmormantarea lui ALEXANDRU IOAN I. de N. D. Ionescu.

Inaltu Pré-Santite Stăpane, inalta si pré buna Dómna, permiteti, cu ingaduintia, că in numele Iassyului descptatu, se radicu si eu vocea mea, pentru a spune, nu atatu ce amu perduto, — ca-ci acést'a o simtimu cu totii, — déra ce ne-au remasu se facem u pentru consolarea viitorimii.

Inalta Dómna, ati permis, ati voit, că una voce independinte, in numele orasului iubuit a lui Alexandru Ioanu, se spuna aci adeverulu precum ilu simte tiér'a. Adeverulu este, ca Alexandru Ioanu I nu a fostu una minune; Alexandru Ioanu I a fostu mai multu de catu una minune, — pentru ca minunea nu o amu poté explica; Alexandru Ioanu a fostu una consciintia viua, unita cu una vointia tare. (Aplause). De aceea din simplu cetatién, din omulu fara ambițiune, sufragale concitatienilor sei l'u chiamatu că se realizeze, elu, dorintiele unei generatiuni intrege: si éta de unde a venit marirea lui Alexandru Ioanu; ea nui a venit de susu, ci de diosu; de susu vinu Regii si Imperatii, carii accomperu pamentulu cu gloria; de diosu, de pre pamentu, vinu Domnitorii, cari aducu fericirea popóclorui. (Aplause).

Nu este misiunea mea aici de a spune, ca asemenei ómeni, candu se nascu din sinulu unei natiiuni, aréta, ca acea natiune prin acést'a insasi este viua; atunci nu mai face minuni. Ea face fapte regulare, ca-ci are consciintia de ceea ce face. Ea face fapte barbatesci, ca-ci gasesce barbati că Alexandru Ioanu prin care se'si realizeze voint'a.

Asia déra credu, ca 'mi va fi permis u inainte de tóte, si in faci'a acestei Adunari de doliu, cea mai alésa care a potutu se védia Romani'a in miduloculu acestei triste solemnitati, se aretu durerea, ca poporul intregu, nu este, precum ar' fi trebuitu, impreuna cu armat'a representatu in genunchi dinaintea celui mai mare principe alu poporului. Alexandru Ioanu a fostu in adeveru unu principe, care a facutu pentru poporu fapte, nu a datu numai vorbe. (Aplause). A areta faptele lui Alexandru Ioanu este a spune istoria moderna a desceptarii consciintiei némului Romanescu; a areta desceptarea acestei consciintie, este a spune, ca Romani'a intréga, prin generatiunea actuale, a participatu la desceptarea ginte Latine din 1848. Lumea intréga s'a sguduitu atunci, Romani'a din tóte unghirile s'a miscatu spre una noua viétia; si Alexandru Ioanu a fostu si au remasu omulu dela 48. In cele antaiu sciri, cari s'a dusu din Iasy, că se anuncie lumii alegerea de Domnu a Colonelului Cuza, elu nu a voit u se revendice altu titlu de catu de omu dela 48.

Va se dica Elu, cu integritatea sa, cu caracterulu seu inaltu, cu firea sa mandra, scia bine, ca era aici incarnatiunea aspiratiilor nationali ale unui popor intregu. In acést'a se vede explicatiunea cumu Romani'a, carea voia se fia unu trupu si unu sufletu, au cautatu se aiba dreptu organu pre unu cetatién mai necunoscutu pana atunci. Cine se gandeau vre una-data ca prin confatuirile din Sal'a Elefantului are se ésa acést'a incarnatiune, acést'a minune moderna? Déra acést'a s'a facutu prin alegera lui Alexandru Ioanu, de catra voturile Adunarii celei mai aristocratice din Moldova. Onore alelei adunari care a scitu se numésca Domnu pre unu omu cu consciintia, pre acelu ce avea se in-deplinesca dorintiele, nu ale unei clase, ci ale poporului intregu.

Alexandru Ioanu a gasit u aceste dóua tieri ingemanate de seculi; si din ingemanarea aceea neputintiósă Elu a facutu unu trupu viu, care s'a numit u Romani'a moderna. Potea óre Alexandru Ioanu se faca singuru aceste fapte, aceste minuni? Nu. Nu le-a facutu singuru, ci cu poporul intregu, adjutatu de Dumnedieul parintilor nostri.

Acumu ce se mai vorbescu de omulu privatu? Déra ce insemnéza persóna sa, in faci'a personificatiunii nationale ce i s'a datu spre representarea fintiei poporului acestoru dóua tieri? Ce inse-

néza elu insusi, pre séma sa, cu tóte defectele, cu tóte viciile séle, candu cetatiénulu s'a facutu unu nouu omu, s'a imbracatu in mant'a regenerarii si a luat u noua forma, si acést'a fiindu ca era una consciintia si unu caracteru? Acumu critice ori cine va voi miclele séle pecate. Cutedia-va se dica unulu, ca acést'a fintia a fostu altu ceva decat u extraordinaria incarnatiune a vointiei nationale? Eu unulu, care nu amu suitu scarile palatului, potu declara acést'a, — si credu ca si ne-partitórea posteritate o va recunóisce — ca, in 7 ani, s'a facutu atatea fapte, cate nu s'a crediutu, ca potu se resulte din actiunea unui singuru Domnu; fapte atatu de mari, in catu a trebuitu se tréca acesti 7 ani din urma pentru că lumea se incépa a le cunóisce mai bine. Pentru densulu posteritatea a inceputu chiaru la 11 Februarie 1866. Elu a murit u de atunci pentru generatiunea acést'a, ca-ci de atunci a facutu se vedem u in elu, nu omulu cadiuta dintr'o inalta pozitioane, ci principale principiu, — cumu se dicea elu insusi, — care si-a vediutu misiunea sa intrerupta. Asia déra, in numele generatiunii presentes, suntemu in dreptu se ne intrebamu: Ce s'a facutu cu oper'a sa si a generatiunii séle in cursulu de 7 ani? Se pare ca in acesti 7 ani, cari s'a strecutu dela 11 Februarie 1866, n'amur traitu pentru alta de catu pentru a recunóisce en toti ceea ce s'a facutu in cei 7 ani ai domnirii principelui patriotu, ca-ci astadi noi venim de 'lu proclaimam celu mai mare principiu, nu numai alu Romaniei déra alu lumii intregi. (Aplause).

Acestu principiu care nu a portat u nici unu resbelu — ca-ci nu potem numi astfelu afacerea dela Constangali'a — acestu principiu a fostu mare pre calea pacii si a civilisatiunii, fiindu ca a datu una patria unui popor desmoscenit.

Acestu principiu totusi a fostu returnat; inse gresiescu acel ce dicu, ca armat'a a cooperatu la acést'a. A presupune macaru acést'a, este a calumni'a armat'a Romana. (Aplause). Se cade se spalamu cu lacrimi acést'a pata ce i se aduce. Si de aceea asi fi dorit u că armata intréga, din tóte partile tierei, se tramita aci representantii sei, pentru ca atunci se vedea si mai bine, ca acei cati-va retaciti, dela 11 Februarie, nu au fostu armata precum nu au fostu poporul. (Aplause prelungite din partea publicului).

Preba buna Dómna! invinge'ti inca unu momentu durerea; ca-ci pentru noi este una datoria sacra de a spune, ca una scanteia din sufletul lui Alexandru Ioanu I a intrat in anim'a fia-carui Romanu si nu se va stinge nici una data; de a spune ca astadi facem u marturirea peccatoru nóstre a totora, pentru ca de adi inainte se nu se mai gasesc de acei rataciti cutediatori nemernici, cari se restórne unu Domnu alu poporului. Déra voindu pace intre noi, cautam u impacarea si liniscea spitelor, si de aceea aruncam u blastemele nóstre asupra unor asemene rataciti — ca-ci n'avem calitate pentru acést'a — déra le aruncam u cuvantu de mustare crescinésca, dicundu-le: D-dieu se-i este, ca-ci n'au sciuu ce au facutu; ca-ci si ei pote se róga astadi lui D-nedieu, că se-i este. Credemu buna Dómna, ca ei suntu ertati si de Mari'a Ta, si de cas'a Mariei Tale.

(Va urmá.)

REGULAMENTULU

pentru disciplin'a besericésca in Romani'a, votat u sinodulu besericiei autocefale ortodoxe romane din Romani'a in sied. sa din 22 Maiu 1873, sanctionat u Domnitoru prin decr. din 7 Iunie 1873, nr. 1183, e de mai mare importantia pentru a fi cunoscute si comparatu, de catu se nu lu publicam, dupa ce a trecutu in lege. Elu se publica in „Monitoriul Officiale” nr. 130, 19 Iunie 1873 in textulu urmatoriu:

CAPITOLULU I.

Despre autoritatea speciale.

Art. 1. Legea besericésca, promulgata la 14 Dec. an. 1872, la Art. 21 si 22, marginesc sfer'a disciplinei besericiei din fia-care eparchia la administrarea si judecare affacerilor clerului, curatii besericesci, prin episcopulu eparchiotu si consistoriu.

Art. 2. Asia dér', autoritatea eparchiale este una instantia besericésca, in care sub nemidiulocita priveghiare a erarchului eparchiotu se concentra administrati'a si judecat'a spirituale a fia-careia eparchii. Peste hotarele eparchiei respective nu pote a se intinde autoritatea episcopului, conformu canónelor sanctelor sinode, Can. apost. 35, II, 2, III, 8, VI, 20.

Art. 3. Consistoriulu tiene siedintiele sele in localulu resedintiei eparchiale.

Art. 4. Tóte chartiile se se adresédia la autoritatea eparchiale, se adresédia pe numele eparchiului care reguléza aducerea intru implinire d'adreptulu, in ceea ce privesc administrati'a eparchiale; ér' déca casulu este de consultare séu de judecata, atunci episcopulu o recomanda consistoriului.

Art. 5. Lucrarile consistoriului se sevariesc de personalulu cancelariei eparchiale.

Art. 6. Cancelari'a eparchiale se imparte in doué sectiuni: cea administrativa si cea judiciaria; amendoué sub conducerea directorului, care este responsabil de neesactitatea si intardiarea lucrarilor cancelariei.

Art. 7. Hotaririle definitive ale consistoriului aprobaté de eparchiotu se aducu la indeplinire de catra acestu din urma.

Art. 8. Sciintiele si lamuririle trebuitore consistoriului si le procura prin episcopulu eparchiotu dela locurile si persónele supuse autoritatiei episcopalii, astufeliu suntu: protoereii, proestosii de plasi, superiorii si superioarele de pe la monastiri si alte persóne besericesci, caror'a li s'ar' pune vr'una insarcinare de catra episcopulu eparchiotu.

Art. 9. Toti amploiatii cancelariilor eparchiali se alegu de eparchiotu si se recomanda dlui ministru de culte. La alegerea amploiatilor cancelarielor eparchiali, se va da preferintia persóneloru din clerus.

Art. 10. Basele administrarii si judecatiei eparchiale suntu:

a) Legea lui Dumnedieu, coprinsa in sant'a scriptura.

b) Canónele santiloru Apostoli, ale santeloru sinodice ecumenice si locali, ale santiloru parinti si alte asiediaminte besericesci.

c) Regulamentele santului cinodu.

d) Legile civili ale tierei, intru catu ele se atingu de persóne s'au obiecte de pe teremulu eclesiasticu.

Art. 11. Modulu administrarii si alu judecatiei eparchiale se hotaresce in urmatóriile 2 sectiuni, din cari, cea dintaiu tratéza despre administrare, ér' cea de a dôu'a despre judecat'a eparchiale.

(Va urmá.)

Noutati diverse.

* INSTRUCTIUNE POPORALA
in cau'a colerei epidemice cu privire la vindecarea ei privata.

Acésta epidemia cu ocasiunea isbucnirei ei s'a indatinatu a atacá poporimea in masa si repede in cele mai dese casuri, si unde mai alesu cei loviti de morbu numai cu greu se potu impartasi de ajutoriul medicului; dreptu aceea s'a aflatu de necesitate a se incunoscintia publiculu pre scurtu:

I. Despre simptomele si soiurile din care se poate cunóscce colera.

II. Despre vindecarea colerei prin manipulare privata.

III. Despre padirea dupa putintia contra colerei.

I. Simptomele din care se poate cunóscce colera.

Ból'a acésta numai arare ori s'a obicinuitu a se semualisá prin alte bôle, precum lips'a de appetit rugaitur'a, coraitur'a de matie inpreunata cu mersulu fólelui.

La inceputu bolnavulu prin urdinarea acésta se usiuréza si semte mai bine, déra cu catu suntu mai dese goliturile umede, in form'a apei de perinciu cu atat'a va deveni mai slabu si in curendu voru urmá vomitulu si sgariurile in membrii esteriori, setea ardietória, lips'a udului bateret pulsului, invinetirea si recirea limbei si a membrilor esteriori, schimosirea obrazeloru, caderea in laintru a ochilor si invinetirea in forma de cercu a genelor, unu glasu ragusitu si resuflare grea.

Simptomele acestea aréta, ca colera' umeda dejá e desvoltata.

Alu duoilea soiu de colera este colera' séca, se deosebesce de cea prima numai prin aceea, ca presemnele vomitului si a urdinarei lipsescu.

Ametiéla adanca (sopor) resuflare impedecata, sughiatulu si incetarea de seversitu a udului — suntu nesce simptome de unu auguriu forte reu.

II. Vindecarea privata a colerei.

1. Dupa urdinare mergerea (fólelui) acolo unde nu e medicu, séu in pripa nu s'ar' poté afa (pentrua cu negrigirea tempului pericolulu cresce din ce in ce) pana la sosirea medicului se recomanda grabnic'a ingrigire de ajutoriu cumu urmédia:

a) sub domnirea colerei epidemice suntu a se luá in socotintia tóte alte simptome, chiaru si curgerea fólelui, carea de alta data e neconsiderata, si pentru aceea bolnavulu se se culce in patu, se se tienă in caldura buna, mancarile se fia numai din zamuri masgóse (de e. de perinciu (risicaria) pisatu séu grisu) apa curata se nu beie, ci acésta se-o iè in cantitatati mici mai desu, si nu in cantitate mare, si se fia masgósa — de e. férta cu redacina de nalba mare (aibis) séu salepu (saleph) radix), séu mai alesu cu ovesu, — caldutia.

b) se se iee din apoteca, prafu de carbune curatutu, si din acest'a (conformu gradului bólei) se iee totu la 10—20—30 minute cu o lingura de cafea, si cu acésta la olalta din picaturile de colera conformu gradului bólei la 10—20—30 minute cate 10—15—20 picaturi pre o bucată de zaharu, pana candu semnele bólei voru incetá.

Presemnele de vindecare se potu cunóscce din baterea mai tare a pulsului, reincorperea caldurei trupului si cu deosebire a udului, incetarea sgariurilor si a vometului (turnatului).

De-si in catu-va insenatosiarea s'a restituitu prin procedur'a acésta, totusi intrevinirea medicului e de lipsa pentru aceea, că nu cum-va se se negligeze formele bólei ce ar' poté de a dôu'a-óra se revina, precum si tiphusulu-colericu.

Déca pre langa urdinarea fólelui s'ar' aretá presemnele colerei espuse sub I, se se urmedie totu acea procedura, că la cur'a privata a colerei dejá desvoltate precum s'au aretatu sub II. lit. a) b).

Pentru usiurarea ivirilor singuratece mai grele de colera se recomenda:

a) contr'a ametielei de capu: punerea de carpe recorite (moiéte) in otietu catu mai desu.

b) contr'a vometului cerbicosu: a pune prezenza ciru, (papa, aluatu de mustariu séu hrénui) reselitu (maruntitu).

Picaturi cu aether sulfuricus pre renza; se se dè bolnavului cate o lingura de cafea oparitura bine calda, gatita din vinu alb séu rosiu cu zaharu si cu scortisiora. —

c) la sete ardietória; se iè — de se pote afá — alice de ghiatia, apa de soda, si preste tóte zéma férta de ovesu — caldutia.

d) spre stemperarea (usiurarea) sgariurilor: afara de neincungurabil'a acoperire caldurósa, se se frece bolnavulu desu cu otietu caldu, cu vinu caldu, séu cu spiritu de camphora.

e) contr'a frigului amortitoriu: se se acópere trupulu bine, se se incaldiésca (trupulu) prin oluri séu plósce implete cu apa calda — in modu artificiosu, (maestratu) acésta se ajuta multu prin cristiruri pre din dereptu, gatite din o zéma de harbathea de romonitia (musietielu — chamomille) séu cretisióra adaugundu o amestecatura de 3—4 linguri de naspréca (intaréla) ordinaria.

(Va urma). „Lumin'a“.

Rom'a, 27 Iuniu. Guvernulu Franciei si alu Austriei a facutu in modulu celu mai cavalerescu unele observatiuni dlui ministru Visconti Venosta in privint'a unoru concluse a legii despre monastiri.

Spania. In fia-care di a compune si trantie unu ministeriu se pare a fi la ordinea dilei in Madridu. Ce se ne miramu, si ce se mai acceptamá déca in camer'a din Madridu este chiaru si una fractiune ce se numesce, „a ne impacatilori,“ a carei membrii déra nu facu alt'a de catu neimpacanduse cu nimicu, combatu si trantescu totu ce potu, si ce li sta in cale.

Dupa cum se vede in noulu cabinetu membrii partidei drepte voru dominá. Pi-y Margall va fi ministru presied. Palang'a de interne, Pascual Casas de justitia, Gonzales de comerciu, Tutau de finançie si Masomave ministru de statu.

Margall conferi cu aceste personalitati si li explică politic'a, ce ar' fi d'a se urmá de noulu cabinetu.

Comisiunea de constitutiune va face urmatóriile propunerii: Presiedintele Republicei numesce pre presiedintele poterei esecutive, care va numi ministerii. Congressulu se alege prin adunari directe ér' senatulu prin cele provinciale. Codicele penale va fi unulu si acel'asi pentru intréga republic'a. Se aude ca aceste propunerii ale comisiunii se voru desbate catu mai curendu in camera, inse fara indoieá, dupa ce noulu cabinetu va fi compusu dupa dorint'a majoritatii.

Paneria noua.

Subscrisulu are onore a anunciar On. Publicu, cumca in panerifa (becheri'a) sa nou redicata in Brasiovulu vechiu, in cas'a neguatiilor H. Hinz se afila la totu timpulu copuri de totu felul prospete si eminente de pane alba, pane negra de grau si secara curata. Pismeti, precum si alte copuri fine; intocma primesce subscrisulu si comande pentru case pre cumu si comisii din afara, anumitu pentru pismeti, pentru a se tramite in cantitatati mai mari. Pentru executarea prompta a comanderelor garantéza pre deplinu pracsia subscrisulu solidata prin mai multi ani.

Asemenea ia voia subscrisulu a trage atentiu a On. Publicu si asupr'a deosebitelor sorturi eminente de farina, de care totu acolo are unu depus de farina permanentu, pentru a vinde „en gros“ si „en detail,“ si se róga de bine-voitória cercetare.

Fridericu Haupt
paneriu orasianescu.

Brasiovu vechiu str'a lunga Nr. 23, costisiu facia cu otelulu „la pomu verde.“ 3—3

Cursurile

la bursa in 5 Iuliu 1873 stá asia:

Galbini imperatessci	—	—	fl. —	cr. v. a.
Napoleoni	—	—	8 " 87	" "
Augsburg	—	—	109 " —	" "
Londonu	—	—	111 " 25	" "
Imprumutulu nationalu	—	—	73 " 40	" "
Obligatiile metalice vechi de 5%	68	—	" "	" "
Obligationile rurale ungare	76	—	" "	" "
" " temesiane	74 " 50	—	" "	" "
" " transilvane	74 " —	—	" "	" "
" " croato-slav.	79 " —	—	" "	" "
Actionile bancei	—	—	972 " —	" "
" creditului	—	—	235 " —	" "

PRAVURILE
purgative gazosse dela ELÖPATAK

cuprindu in sine partile constitutive solvetórie ale apei minerale renunite dela Valcele (Elöpatak) si au in sine tota puterea vindicatória a aceleia intru unu gradu inaltu.

Eeftu deosebitu arata prafurile acestea la catarhe, slabitiune si spasmu de stomachu, la slabitiune de mistuire, lipsa de apetit, in pyrosi (formare preste mesura de acide), la hyperami si inflaturi ale ficatului si splinei, la secretiune si escretiune bolnaviticia de fere, la inchiegare si concretiune de fere, si la galbinata obstinata, causata din aceste; nu mai pucinu la mucositatea fiacarui organu alu trupului; la astma (greutate de resusare) si batatur'a animei, la atonia (slabitiune) si inflatulent'a matieloru, la hydropica si la plethora abdominala; cu deosebire la trengi, la catarhe de rinichi, bescica si tiau'a udului, la formare de nesipu si de pétra in aceste organe, la catarhe chronice si inflaturi de matrice (matra), la curgeri séu pola alba, inclinatiune la motrorhagia, ametiala, congestine catra capu si peptu, la sughitul obstinatu, la hypocondria si hysteria.

Pretiulu unei cutie cu 12 dôse impreuna cu avisulu despre modulu intrebuintiare este **I. fl. v. a.**
Se gasesce in tota farmaciile mai renunite, in flacare comerciu de ape minerale si de specierii mai insemnate.
Depoului si biroului de expedite se afila in Brasiovu in apotecă lui **Gregorius Szava.** 2